

1 OCHRONA PRZECIWOPOŻAROWA OBIEKTÓW

Przepisy techniczno-budowlane

Kraków grudzień 2009

2

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz.U. 2002, nr 147, poz. 1229 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002, nr 75 poz. 690 z późn. zm.) (zmiany weszły w życie 07 lipca 2009).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2006, nr 80, poz. 563),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. 2009, nr 119, poz. 998), (zmiany weszły w życie 17 sierpnia 2009).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. 2009, nr 124, poz. 1030), (zmiany weszły w życie 20 sierpnia 2009).
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. 2002, nr 166, poz. 1360 z późn. zm.),
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz.U. 2004, nr 92, poz. 881),

3

USTAWA z dnia 07.07.1994 Prawo budowlane (Dz.U.nr 156, poz.1118 z 2006 r.)

Art. 5. 1. Obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając:

- 1) spełnienie wymagań podstawowych dotyczących:
 - a) bezpieczeństwa konstrukcji,
 - b) **bezpieczeństwa pożarowego,**
 - c) bezpieczeństwa użytkowania,

4

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 21 kwietnia 2006 w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. nr 80, poz. 563)

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

7) urządzeniach przeciwpożarowych - rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem, oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania;

5

ZASADY STOSOWANIA – wymagania ogólne

W myśl obowiązujących uregulowań ochronę przeciwpożarową należy zapewnić przy zagospodarowaniu terenu, podczas projektowania obiektów i w czasie ich eksploatacji. Stąd też dotyczy ona chociaż w różnym stopniu właścicieli obiektów i terenów, ich zarządców oraz użytkowników, autorów dokumentacji projektowej, wykonawców usług budowlanych, jak i osób świadczących usługi serwisowe.

6

Obiekty budowlane wznoszone są w oparciu o pozwolenie na budowę, wydane przez właściwy organ. Jedynie nieliczne obiekty są zwolnione z tego obowiązku, a do ich budowy wystarczające jest dokonanie zgłoszenia (art. 29 Prawa budowlanego). Integralną częścią decyzji zezwalającej na budowę jest projekt budowlany. W tym dokumencie należy szukać podstawowych zapisów określających warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu. Ich genezą są przede wszystkim wymagania bezpieczeństwa

zawarte w obowiązujących przepisach.

W przypadku obiektów wielkopowierzchniowych, wielokubaturowych, wielofunkcyjnych, albo o specyficznym sposobie użytkowania, warunki ochrony zależą od sporządzonej dla tych obiektów koncepcji bezpieczeństwa pożarowego. Jej integralną częścią powinien być **scenariusz rozwoju zdarzeń**. Koncepcja może wykraczać poza poziom minimalnych wymagań wynikających z przepisów i dopuszczać zastosowanie tzw. ponadnormatywnych zabezpieczeń na przykład urządzeń oddymiających. Tym bardziej, że zastosowanie takich urządzeń w wielu przypadkach pozwala na złagodzenie wymagań jak na przykład w zakresie:

- dopuszczalnych długości dojsć i przejść ewakuacyjnych,
- dopuszczalnej wielkości strefy pożarowej.

7

W przypadku większości obiektów rozpoczęcie ich użytkowania musi być poprzedzone uzyskaniem zgody powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. Podstawą końcowej oceny, dokonywanej między innymi przez przedstawicieli Państwowej Straży Pożarnej, jest zawsze projekt budowlany i to w wersji zatwierdzonej przez właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej. Zakres dopuszczalnych odstępstw opisuje art. 36a Prawa budowlanego.

Należy podkreślić, że przepisy przeciwpożarowe wymagają, aby projekty urządzeń przeciwpożarowych były uzgodnione pod względem ochrony przeciwpożarowej z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. W przypadku obiektów nieskomplikowanych, uzgodnienie takiej dokumentacji wymaga tylko sprawdzenia w zakresie zgodności z wymaganiami przepisów.

W przypadku projektów obiektów, dla których konieczne było wcześniejsze sporządzenie koncepcji ochrony przeciwpożarowej, sprawdzeniu musi podlegać przede wszystkim zgodność z założeniami ochrony przeciwpożarowej przyjętymi w projekcie budowlanym.

8

Wśród wykonawców robót pojawiają się wątpliwości, czy w przypadku każdego urządzenia przeciwpożarowego wymagane jest sporządzenie dokumentacji projektowej. Opierając się na obowiązującym stanie prawnym, można stwierdzić, że sporządzenie tzw. projektów wykonawczych w ogóle nie jest wymagane. Przepisy mówią jedynie o projekcie budowlanym, lub o projekcie przetargowym. Z praktyki wiadomo, że wykonanie wielu robót, montaż wielu instalacji czy urządzeń byłoby niemożliwe bez projektu wykonawczego.

Przykładem może być prosta przeciwpożarowa instalacja wodociągowa, stanowiąca część instalacji sanitarnych w budynku – w tym przypadku wystarczający jest ogólny projekt instalacyjny. Jednak instalacja złożona z wielu pionów hydrantowych albo z licznymi hydrantami wymaga odpowiedniego projektu.

9

W przypadku urządzeń służących do ochrony przeciwpożarowej prawie zawsze niezbędne jest sporządzenie dokumentacji projektowej. Pamiętać należy, że przepisy techniczno-budowlane określają tylko ogólne warunki stosowania takich urządzeń i podstawowe wymagania. Nie określają jednak szczegółowych zasad projektowania. Do tego służą źródła wiedzy technicznej, którymi mogą być:

- Polskie Normy,
- normy Unii Europejskiej,
- normy innych państw (amerykańskie – NFPA, niemieckie – DIN, brytyjskie – BS).

Ważnym jest, że w stosowaniu źródeł wiedzy technicznej wykluczona jest selektywność doboru kryteriów projektowych.

10

Rozwiązania projektowe muszą uwzględniać konsekwentnie kryteria zawarte w jednym źródle.

Niedopuszczalne są złe praktyki stosowania różnych kryteriów projektowych, dobieranych z różnych standardów.

11

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej

z dnia 24 sierpnia 1991 r.

(Dz. U. 2002 Nr 147, poz. 1229)

(zm. Dz.U. 2003 Nr 52, poz. 452; Dz.U. 2004 Nr 96, poz. 959; Dz.U. 2005 Nr 100, poz. 835)

12

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- 1) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- 2) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- 3) prowadzenie działań ratowniczych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia - rozumie się przez to:
 - a) zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,
 - b) tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,

13

Rozdział 2

Zapobieganie pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu

Art. 4.1. Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

14

1a. Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmują - w całości lub w części - ich zarządcy lub użytkownicy, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

15

Art. 6. 1. Właściwe urzędy, instytucje, organizacje, przedsiębiorcy lub osoby fizyczne są obowiązane uwzględnić wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej przy zagospodarowaniu i uzbrajaniu terenu.

2. Autorzy dokumentacji projektowej zapewniają jej zgodność z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb i zasady uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej.

2a. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, określa się w szczególności:

- 1) rodzaje obiektów, których projekty budowlane wymagają uzgodnienia,
- 2) tryb i zakres dokonywania uzgodnień przez rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych,

5. Rozpoczęcie eksploatacji nowej, przebudowanej lub wyremontowanej budowli, obiektu lub terenu, maszyny, urządzenia lub instalacji albo innego wyrobu może nastąpić wyłącznie, gdy:

- 1) zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe,
- 2) sprzęt, urządzenia pożarnicze i ratownicze oraz środki gaśnicze zapewniają skuteczną ochronę przeciwpożarową.

16

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia 16 lipca 2009 r.

w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej

(Dz. U. z dnia 30 lipca 2009 r.)

17

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 2. Projekt budowlany obiektu budowlanego, w stosunku do którego Państwowa Straż Pożarna zgodnie z przepisami prawa budowlanego ma prawo zająć stanowisko przed przystąpieniem do użytkowania obiektu, wymaga uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej, zwanego dalej "uzgodnieniem", w celu potwierdzenia zgodności zawartych w nim rozwiązań z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej.

18

§ 4. 1. Uzgodnienia wymagają następujące projekty budowlane:

- 1) budynku zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V;
- 2) budynku należącego do grupy wysokości: średniowysokie, wysokie lub wysokociowe, zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III lub ZL IV;

- 3) budynku niskiego zawierającego strefę pożarową o powierzchni przekraczającej 1.000 m², zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, obejmującą kondygnację nadziemną inną niż pierwszą;
- 4) obiektu budowlanego innego niż budynek, przeznaczonego do użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego, w którym przewiduje się możliwość jednoczesnego przebywania w strefie pożarowej ponad 50 osób na powierzchni do 2.000 m²;
- 5) budynku zawierającego strefę pożarową produkcyjną lub magazynową, wolno stojącego urządzenia technologicznego lub zbiornika poza budynkami oraz placu składowego albo wiaty, jeżeli zachodzi co najmniej jeden z następujących warunków:
- a) strefa pożarowa produkcyjna lub magazynowa wymienionych obiektów budowlanych ma powierzchnię przekraczającą 1.000 m² oraz gęstość obciążenia ogniowego przekraczającą 500 MJ/m²,
 - b) występuje zagrożenie wybuchem,
 - c) strefa pożarowa produkcyjna lub magazynowa wymienionych obiektów budowlanych ma powierzchnię przekraczającą 5.000 m² i gęstość obciążenia ogniowego mniejszą niż 500 MJ/m²;
- 6) garażu wielopiętrowego oraz garażu zamkniętego o więcej niż 10 stanowiskach postojowych;
- 7) obiektu budowlanego objętego obowiązkiem wykonania systemu sygnalizacji pożarowej, stałych urządzeń gaśniczych lub dźwiękowego systemu ostrzegawczego;
- 8) parkingu przeznaczonego dla pojazdów przewożących towary niebezpieczne;
- 9) sieci wodociągowej przeciwpożarowej z hydrantami zewnętrznymi przeciwpożarowymi, przeciwpożarowego zbiornika wodnego oraz stanowiska czerpania wody do celów przeciwpożarowych;
- 10) tunelu o długości ponad 100 m.

19

2. W przypadku rozbudowy lub przebudowy obiektu budowlanego, o którym mowa w ust. 1, uzgodnienie jest wymagane, gdy ze względu na charakter lub rozmiar robót jest niezbędne sporządzenie projektu budowlanego.

2. W przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy obiektu budowlanego oraz zmiany związanej z koniecznością zapewnienia drogi pożarowej, a także zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego, o którym mowa w ust. 1, uzgodnienie jest wymagane, gdy ze względu na charakter lub rozmiar robót niezbędne jest sporządzenie projektu budowlanego, którego rozwiązania projektowe dotyczą warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu budowlanego.

20

§5.1 Podstawę uzgodnienia stanowią dane zawarte w projekcie budowlanym określone i przedstawione przez projektanta, dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu budowlanego, obejmujące w szczególności:

- 1) powierzchnię, wysokość i liczbę kondygnacji;
- 2) odległość od obiektów sąsiadujących;
- 3) parametry pożarowe występujących substancji palnych;
- 4) przewidywaną gęstość obciążenia ogniowego;
- 5) kategorię zagrożenia ludzi, przewidywaną liczbę osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach;
- 6) ocenę zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych;
- 7) podział obiektu na strefy pożarowe;
- 8) klasę odporności pożarowej budynku oraz klasę odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych;
- 9) warunki ewakuacji, oświetlenie awaryjne (ewakuacyjne i zapasowe) oraz przeszkodowe;
- 10) sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych, a w szczególności: wentylacyjnej, ogrzewczej, gazowej, elektroenergetycznej, odgromowej;
- 11) dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie budowlanym, dostosowany do wymagań wynikających z przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej i przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru, a w szczególności: stałych urządzeń gaśniczych, systemu sygnalizacji pożarowej, dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, urządzeń oddymiających, dźwigów przystosowanych do potrzeb ekip ratowniczych;
- 12) wyposażenie w gaśnice;
- 13) zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru;
- 14) drogi pożarowe.

21

§ 6a. 1. Rzeczoznawca uzgadnia projekt budowlany zawierający rozwiązania wymagające uzyskania odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych po przedstawieniu przez projektanta lub inwestora postanowienia właściwego organu o udzieleniu zgody na to odstępstwo.

2. Rzeczoznawca uzgadnia projekt budowlany zawierający rozwiązania zastępcze lub zamiennie wynikające z procedury określonej w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach przeciwpożarowych po przedstawieniu przez projektanta lub inwestora postanowienia właściwego dla miejsca lokalizacji inwestycji komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w § 16.

22

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 21 kwietnia 2006 r.

w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów

(Dz. U. z dnia 11 maja 2006 r.)

23

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa sposoby i warunki ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, zwanych dalej "objektami".

§ 3. 1. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

2. Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

3. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa w ust. 2, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

24

Rozdział 4 Ewakuacja

§ 11. 1. Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu;
- 5) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi;
- 6) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

2. Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane.

25

§ 12. 1. Podstawą do uznania użytkowanego budynku istniejącego za zagrażający życiu ludzi jest niezapewnienie przez występujące w nim warunki techniczne możliwości ewakuacji ludzi, w szczególności w wyniku:

- 1) szerokości przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego albo biegu względnie ponad jedną trzecią od określonej w przepisach techniczno-budowlanych; spocznika klatki schodowej służącej ewakuacji, mniejszej o
- 2) długości przejścia lub dojścia ewakuacyjnego większej o ponad 100 % od określonej w przepisach techniczno-budowlanych;
- 3) występowania w pomieszczeniu strefy pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I lub ZL II albo na drodze ewakuacyjnej: kapiącego pod wpływem ognia, względnie wykładziny podłogowej z materiału łatwo zapalnego, jeżeli nie zapewniono dwóch kierunków ewakuacji; mieszkalny lub wysokościowego, w sposób określony w
- 4) niewydzielenia ewakuacyjnej klatki schodowej budynku wysokiego innego niż przepisach techniczno-budowlanych;
- 5) niezabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych, w określony w nich sposób;
- 6) braku wymaganego oświetlenia awaryjnego w strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej prowadzącej z tej strefy na zewnątrz budynku.

2. Właściciel lub zarządca budynku, o którym mowa w ust. 1, powinien zastosować rozwiązania zapewniające spełnienie wymagań bezpieczeństwa pożarowego w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych.

26

Komendanci miejscy PSP będą oceniać, czy nie należy uznać za zagrażające życiu ludzi tych budynków wysokościowych ZLIV i wysokich ZLI, ZLIII i ZLV, w których ewakuacyjne klatki schodowe nie mają zapewnionego nadciśnienia w przypadku pożaru – i w konsekwencji domagać się usunięcia zagrożenia.

27

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 24 lipca 2009 r.

w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych

(Dz. U. z dnia 6 sierpnia 2009 r.)

28

Rozdział 2

Rodzaje obiektów wymagających zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

§ 3. 1. Zapewnienie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru jest wymagane dla:

- 1) jednostek osadniczych o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 osób, niestanowiących zabudowy kolonijnej, a także znajdujących się w ich granicach: budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz obiektów budowlanych produkcyjnych i magazynowych;
 - 2) budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz obiektów budowlanych produkcyjnych i magazynowych, znajdujących się poza granicami jednostek osadniczych wymienionych w pkt 1, o kubaturze brutto przekraczającej 2.500 m³ lub o powierzchni przekraczającej 500 m², z wyjątkiem stacji paliw płynnych ze zbiornikami o łącznej pojemności do 200 m³ i stacji gazu płynnego;
 - 3) obiektów budowlanych niebędących budynkami, przeznaczonych na potrzeby użyteczności publicznej lub do zamieszkania zbiorowego, w których znajduje się strefa pożarowa o powierzchni przekraczającej 1.000 m² lub przeznaczona do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób;
 - 4) obiekty budowlane gospodarki rolnej o powierzchni strefy pożarowej przekraczającej 1.000 m².
2. Dla pozostałych obiektów budowlanych woda do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru jest zapewniana w ramach ilości wody przewidzianych dla jednostek osadniczych, nie mniejszej jednak niż 10 dm³/s, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W przypadku jednostki osadniczej o liczbie mieszkańców do 2.000 wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla pozostałych obiektów budowlanych powinna wynosić co najmniej 5 dm³/s.

29

30

31

32

Rozdział 6

Drugi pożarowe

§ 12. 1. Drogi pożarowe o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającą dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego o każdej porze roku, należy doprowadzić do:

- 1) budynku zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL I lub ZL II;
- 2) budynku należącego do grupy wysokości: średniowysoki, wysoki lub wysokościowy, zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, ZL IV lub ZL V;
- 3) budynku zawierającego strefę pożarową produkcyjną lub magazynową oraz do strefy pożarowej poza budynkiem, obejmującej urządzenia technologiczne, plac składowy lub wiatę, jeżeli gęstość obciążenia ogniowego wymienionych stref pożarowych przekracza 500 MJ/m² i zachodzi co najmniej jeden z warunków:
 - a) powierzchnia strefy pożarowej przekracza 1.000 m²,
 - b) występuje pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 4) budynku zawierającego strefę pożarową produkcyjną lub magazynową o gęstości obciążenia ogniowego poniżej 500 MJ/m² o powierzchni przekraczającej

20.000 m²;

- 5) budynku niskiego:
- a) zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni przekraczającej 1.000 m², obejmującą kondygnację nadziemną inną niż pierwsza, lub
 - b) zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL V i mającego ponad 50 miejsc noclegowych;
- 6) obiektu budowlanego innego niż budynek, przeznaczonego do użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego, w którym przewiduje się możliwość jednoczesnego przebywania w strefie pożarowej ponad 50 osób;
- 7) stanowiska czerpania wody do celów przeciwpożarowych.

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE

Ustawa – Prawo Budowlane

Zakres rzeczowy oraz przesłanki co do przedmiotu i zakresu warunków technicznych przepisów Rozporządzenia, oraz wytyczne dotyczące treści tego aktu znajdują się w art. 5 ustawy Prawo budowlane. Zawiera on przepis nakazujący:

Art. 5. 1. *Obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając:*

- 1) *spełnienie wymagań podstawowych dotyczących:*
 - a) *bezpieczeństwa konstrukcji,*
 - b) *bezpieczeństwa pożarowego,*
 - c) *bezpieczeństwa użytkowania,*
 - d) *odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska,*
 - e) *ochrony przed hałasem i drganiami,*
 - f) *oszczędności energii i odpowiedniej izolacyjności cieplnej przegród;*
- 2) *warunki użytkowe zgodne z przeznaczeniem obiektu, w szczególności w zakresie:*
 - a) *zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną oraz, odpowiednio do potrzeb, w energię cieplną i paliwa, przy założeniu efektywnego wykorzystania tych czynników,*
 - b) *usuwania ścieków, wody opadowej i odpadów;*

43

- 3) *możliwość utrzymania właściwego stanu technicznego;*
- 4) *niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich;*
- 5) *warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;*
- 6) *ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej;*
- 7) *ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską;*
- 8) *odpowiednie usytuowanie na działce budowlanej;*
- 9) *poszanowanie, występujących w obszarze oddziaływania obiektu, uzasadnionych interesów osób trzecich, w tym zapewnienie dostępu do drogi publicznej;*
- 10) *warunki bezpieczeństwa i ochrony zdrowia osób przebywających na terenie budowy.*

44

Ustawa – Prawo budowlane, zawiera więc dość obszerne ustalenia dotyczące zawartości przepisów techniczno-budowlanych, w tym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Przepisy techniczno-budowlane współistnieją z Polskimi Normami. Normy uzupełniają przepisy, jednocześnie odciążając je od konieczności określania wielu szczegółowych wymagań technicznych. Formalne powiązanie przepisów z Polskimi Normami wyraża się przez odniesienia do nich, zamieszczone w tekście określonych paragrafów rozporządzenia. W ten sposób ustalenia zawarte w przywoływanej w rozporządzeniu Polskiej Normie stają się jego integralną częścią, a tym samym obowiązującym przepisem normatywnym, choć bezpośrednio w nim nie występują.

Należy jednak mieć na uwadze, że zgodnie z przepisami ustawy o normalizacji, Polskie Normy ustanowione przez Polski Komitet Normalizacyjny nie są obowiązujące, gdyż PKN nie został wyposażony w ustawowe uprawnienia do nadawania normom rangi obowiązującej. Na mocy wspomnianej ustawy uprawnienia takie mają ministrowie, którzy drogą rozporządzeń określają wykaz Polskich Norm.

45

Stosowanie niektórych wymagań znajdujących się w Rozporządzeniu może niekiedy wywoływać komplikacje konstrukcyjne, materiałowe, funkcjonalne itp., zwiększając nieproporcjonalnie koszty budowy obiektu. W takich sytuacjach ustawa Prawo budowlane przewiduje możliwość uzyskania odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych w trybie określonym w art.9.

Art. 9. 1. W przypadkach szczególnie uzasadnionych dopuszcza się odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych, o których mowa w art. 7. Odstępstwo nie może powodować zagrożenia życia ludzi lub bezpieczeństwa mienia, a w stosunku do obiektów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 - ograniczenia dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz nie powinno powodować pogorszenia warunków zdrowotno-sanitarnych i użytkowych, a także stanu środowiska, po spełnieniu określonych warunków zamiennych.

2. Właściwy organ, po uzyskaniu upoważnienia ministra, który ustanowił przepisy techniczno-budowlane, w drodze postanowienia, udziela bądź odmawia zgody na odstępstwo.

46

3. Wniosek do ministra, o którym mowa w ust. 2, w sprawie upoważnienia do udzielenia zgody na odstępstwo właściwy organ składa przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. Wniosek powinien zawierać:

- 1) charakterystykę obiektu oraz, w miarę potrzeby, projekt zagospodarowania działki lub terenu, a jeżeli odstępstwo mogłoby mieć wpływ na środowisko lub nieruchomości sąsiednie - również projekty zagospodarowania tych nieruchomości, z uwzględnieniem istniejącej i projektowanej zabudowy;
- 2) szczegółowe uzasadnienie konieczności wprowadzenia odstępstwa;
- 3) propozycje rozwiązań zamiennych;
- 4) pozytywną opinię wojewódzkiego konserwatora zabytków w odniesieniu do obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków oraz innych obiektów budowlanych usytuowanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską;
- 5) w zależności od potrzeb - pozytywną opinię innych zainteresowanych organów.

47

Zmiany w warunkach technicznych

Rozporządzenie w dziale VI wyróżnia zasadnicze elementy związane z bezpieczeństwem pożarowym obiektów budowlanych:

- podział obiektów ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania,
- podział obiektów na strefy pożarowe,
- precyzuje warunki ewakuacji,
- wprowadza wymagania dla elementów wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego.

48

W zakresie warunków ewakuacji ludzi w budynkach wprowadzono dalej idącym wymaganiem zapewnienia możliwości ewakuacji z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi w bezpieczne miejsce. Konsekwencją tego zapisu stało się szczegółowe określenie wymagań dla każdego odcinka drogi ewakuacyjnej.

Za długość dojścia ewakuacyjnego przyjęto odległość pomiędzy wyjściem z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną, a wyjściem na zewnątrz budynku, do innej strefy pożarowej lub obudowanej klatki schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI30 i zabezpieczonej przed zadymieniem. Długość dojścia ewakuacyjnego jest liczona wzdłuż biegu schodów, aż do wyjścia na zewnątrz budynku. Zostały określone wymagania dla tej części drogi ewakuacyjnej, która łączy klatkę schodową z wyjściem na zewnątrz budynku, w tym również dla przejścia przez hol.

Z większą swobodą projektową określono podział budynków na strefy pożarowe. Z definicji strefy pożarowej wynika teraz jednoznacznie, że poszczególne kondygnacje budynku nie muszą być projektowane jako odrębne strefy pożarowe, natomiast pionowe drogi komunikacji ogólnej łączące kondygnację w obrębie jednej strefy pożarowej nie są poddane wymaganiom odnoszącym się do klatki schodowej, która stanowi drogę ewakuacyjną z poszczególnych stref pożarowych na zewnątrz budynku.

49

Ścianki oddzielające przedsionki przeciwpożarowe od klatek schodowych oraz osadzone w nich drzwi będą objęte wymaganiami klasy odporności ogniowej jedynie w zakresie szczelności ogniowej. Role przedsionka przeciwpożarowego będzie mógł przy tym pełnić odcinek korytarza, mający oprócz drzwi prowadzących na klatkę schodową, także drzwi prowadzące do pomieszczeń, ewentualnie na dalszy odcinek korytarza.

Możliwość określania długości przejścia ewakuacyjnego łącznie dla trzech pomieszczeń i zwolnienie ścianek oddzielających te pomieszczenia z wymagań w zakresie klasy odporności ogniowej, pozwoli na szerokie stosowanie lekkich ścianek działowych i na łatwe dokonywanie zmian w sposobie zagospodarowania poszczególnych stref pożarowych.

Do wyrażenia klas odporności ogniowej wprowadzono pojęcie nośności ogniowej R, szczelności ogniowej E i izolacyjności ogniowej I.

50

Do Rozporządzenia przeniesiono szereg przepisów zawartych dotychczas w aktach wykonawczych do ustawy o ochronie przeciwpożarowej, co powinno znacznie ułatwić ich stosowanie w praktyce budowlanej. Wymienię tu przede wszystkim klasyfikację budynków, która została istotnie zmieniona. Obecnie klasyfikacji w zakresie bezpieczeństwa pożarowego podlegają, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, budynki oraz te ich części, które stanowią odrębne strefy pożarowe, ale już nie poszczególne pomieszczenia. Ustalono również, że strefa pożarowa może być zaliczona równocześnie do kilku kategorii zagrożenia ludzi ZL i w takim przypadku powinna spełniać wymagania określone dla każdej z tych kategorii.

51

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 12 kwietnia 2002 r.

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

(Dz. U. z dnia 15 czerwca 2002 r.)

ze zmianami z dnia 12 marca 2009r.
weszły w życie 07 lipca 2009

52

Dział I

Przepisy ogólne

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy projektowaniu, budowie i przebudowie oraz przy zmianie sposobu użytkowania budynków oraz budowli nadziemnych i podziemnych spełniających funkcje użytkowe budynków, a także do związanych z nimi urządzeń budowlanych, z zastrzeżeniem § 207 ust. 2.

2. Przy nadbudowie, rozbudowie, przebudowie i zmianie sposobu użytkowania:

1) budynków o powierzchni użytkowej nieprzekraczającej 1.000 m²,

2) budynków o powierzchni użytkowej przekraczającej 1.000 m², o których mowa w art. 5 ust. 7 pkt 1-4 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane

wymagania, o których mowa w § 1, mogą być spełnione w sposób inny niż określony w rozporządzeniu, stosownie do wskazań ekspertyzy technicznej właściwej jednostki badawczo-rozwojowej albo rzeczoznawcy budowlanego oraz do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, uzgodnionych z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej lub państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym, odpowiednio do przedmiotu tej ekspertyzy.

53

3a. Przy nadbudowie, rozbudowie, przebudowie i zmianie sposobu użytkowania budynków istniejących o powierzchni użytkowej przekraczającej 1.000 m² wymagania, o których mowa w § 1, z wyłączeniem wymagań charakterystyki energetycznej, mogą być spełnione w sposób inny niż określony w rozporządzeniu, stosownie do wskazań, o których mowa w ust. 2, uzgodnionych z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej lub państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym, odpowiednio do przedmiotu tej ekspertyzy.

4. Dla budynków i terenów wpisanych do rejestru zabytków lub obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ekspertyza, o której mowa w ust. 2, podlega również uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

54

§ 3.6 budynek użyteczności publicznej – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny,

55

15) poziom terenu – należy przez to rozumieć przyjętą w projekcie rzędną terenu w danym miejscu działki budowlanej,

16) kondygnacja – należy przez to rozumieć poziomą, nadziemną lub podziemną część budynku, zawartą pomiędzy powierzchnią posadzki na stropie lub najwyższej położonej warstwy podłogowej na gruncie, a powierzchnią posadzki na stropie, bądź warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu, znajdującego się nad tą częścią budynku, przy czym za kondygnację uważa się także poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz poziomą część budynku stanowiącą przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą średnią wysokość w świetle większą niż 2 m; za kondygnację nie uznaje się nadbudówek ponad dachem, takich jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, klimatyzacyjna lub kotłownia,

17) kondygnacja podziemna – należy przez to rozumieć kondygnację zagłębioną ze wszystkich stron budynku, co najmniej do połowy jej wysokości w świetle poniżej poziomu przylegającego do niego terenu, a także każdą usytuowaną pod nią kondygnację,

18) kondygnacja nadziemna – należy przez to rozumieć każdą kondygnację niebędącą kondygnacją podziemną,

56

§ 6. Wysokość budynku, służącą do przyporządkowania temu budynkowi odpowiednich wymagań rozporządzenia, mierzy się od poziomu terenu przy najniższym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do górnej powierzchni najwyższej położonego stropu, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej bez uwzględnienia wyniesionych ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych, bądź do najwyższej położonego punktu stropodachu, lub konstrukcji przekrycia budynku znajdujące się bezpośrednio nad pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

57

§ 8. W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych wprowadza się następujący podział budynków na grupy wysokości:

1) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,

2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,

3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,

4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

58

§ 12. 1. Jeżeli z przepisów § 13, 60 i 271 - 273 lub przepisów odrębnych określających dopuszczalne odległości niektórych budowli od budynków nie wynikają inne wymagania, budynek na działce budowlanej należy sytuować od granicy z sąsiednią działką budowlaną w odległości nie mniejszej niż:

- 1) 4 m - w przypadku budynku zwróconego ścianą z otworami okiennymi lub drzwiowymi w stronę tej granicy,
- 2) 3 m - w przypadku budynku zwróconego ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych w stronę tej granicy.

2. Sytuowanie budynku w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dopuszcza się w odległości 1,5 m od granicy lub bezpośrednio przy tej granicy, jeżeli wynika to z ustaleń planu miejscowego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

59

3. W zabudowie jednorodzinnej, uwzględniając przepisy odrębne oraz zawarte w § 13, 60 i 271 - 273, dopuszcza się:

- 1) sytuowanie budynku ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną lub w odległości mniejszej niż określona w ust. 1 pkt 2, lecz nie mniejszej niż 1,5 m, na działce budowlanej o szerokości mniejszej od 16 m,
- 2) sytuowanie budynku bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną, jeżeli będzie on przylegał całą powierzchnią swojej ściany do ściany budynku istniejącego na sąsiedniej działce lub do ściany budynku projektowanego, dla którego istnieje ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę, pod warunkiem, że jego część leżąca w pasie o szerokości 3 m wzdłuż granicy działki będzie miała długość i wysokość nie większe niż ma budynek istniejący lub projektowany na sąsiedniej działce budowlanej,
- 3) rozbudowę budynku istniejącego, usytuowanego w odległości mniejszej niż określona w ust. 1 od granicy z sąsiednią działką budowlaną, jeżeli w pasie o szerokości 3 m wzdłuż tej granicy zostaną zachowane jego dotychczasowe wymiary, a także nadbudowę tak usytuowanego budynku o nie więcej niż jedną kondygnację, przy czym w nadbudowanej ścianie, zlokalizowanej w odległości mniejszej niż 4 m od granicy nie może być otworów okiennych lub drzwiowych,
- 4) sytuowanie budynku gospodarczego i garażu o długości mniejszej niż 5,5 m i o wysokości mniejszej niż 3 m bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną lub w odległości nie mniejszej niż 1,5 m ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych.

60

4. Usytuowanie budynku na działce budowlanej w sposób, o którym mowa w ust. 2 i 3, powoduje objęcie sąsiedniej działki budowlanej obszarem oddziaływania w rozumieniu art. 3 pkt 20 ustawy - Prawo budowlane.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

20) obszarze oddziaływania obiektu - należy przez to rozumieć teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu;

61

5. Odległość od granicy z sąsiednią działką budowlaną nie może być mniejsza niż:

- 1) 1,5 m do okapu, gzymsu, balkonu lub daszku nad wejściem, a także do takich części budynku jak galeria, taras, schody zewnętrzne, pochylnia lub rampa,
- 2) 4 m do zwróconego w stronę tej granicy otworu okiennego umieszczonego w dachu lub połąci dachowej.

6. Budynek inwentarski lub budynek gospodarczy, uwzględniając przepisy odrębne oraz zawarte w § 13, 60 i 271 - 273, nie może być sytuowany ścianą z otworami okiennymi lub drzwiowymi w odległości mniejszej niż 8 m od ściany istniejącego na sąsiedniej działce budowlanej budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego lub budynku użyteczności publicznej, lub takiego, dla którego istnieje ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 4.

7. Odległości od granicy z sąsiednią działką budowlaną do podziemnej części budynku, a także budowli podziemnej spełniającej funkcję użytkowe budynku, znajdujących się całkowicie poniżej poziomu otaczającego terenu, nie ustala się.

62

§ 181. 1. Budynek, w którym zanik napięcia w elektrycznej sieci zasilającej może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, poważne zagrożenie środowiska, a także znaczne straty materialne, należy zasilac co najmniej z dwóch niezależnych, samoczynnie załączających się źródeł energii elektrycznej, oraz wyposażać w samoczynnie załączające się oświetlenie awaryjne (zapasowe lub ewakuacyjne). W budynku wysokościowym jednym ze źródeł zasilania powinien być zespół prądowców.

2. Awaryjne oświetlenie zapasowe należy stosować w pomieszczeniach, w których po zaniku oświetlenia podstawowego istnieje konieczność kontynuowania czynności w niezmiennym sposób lub ich bezpiecznego zakończenia, przy czym czas działania tego oświetlenia powinien być dostosowany do warunków wynikających z wykonywanych czynności oraz warunków występujących w pomieszczeniu.

63

3. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne należy stosować:

- 1) w pomieszczeniach:
 - a) widowni kin, teatrów i filharmonii oraz innych sal widowiskowych,
 - b) audytoriów, sal konferencyjnych, czytelni, lokali rozrywkowych oraz sal sportowych przeznaczonych dla ponad 200 osób,
 - c) wystawowych w muzeach,

- d) o powierzchni netto ponad 1.000 m² w garażach oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym,
 - e) o powierzchni netto ponad 2.000 m² w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach produkcyjnych i magazynowych.
- 2) na drogach ewakuacyjnych:
- a) z pomieszczeń wymienionych w pkt 1,
 - b) oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym,
 - c) w szpitalach i innych budynkach przeznaczonych przede wszystkim do użytku osób o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - d) w wysokich i wysokościowych budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego.

64

65

66

§ 204. 7. Budynki użyteczności publicznej z pomieszczeniami przeznaczonymi do przebywania znacznej liczby osób, takie jak: hale widowiskowe, sportowe, wystawowe, targowe, handlowe, dworcowe powinny być wyposażone, w zależności od potrzeb, w urządzenia do stałej kontroli parametrów istotnych dla bezpieczeństwa konstrukcji, takich jak: przemieszczenia, odkształcenia i naprężenia w konstrukcji.

67

Dział VI

Bezpieczeństwo pożarowe

Rozdział 1

Zasady ogólne

§ 207. 1. Budynek i urządzenia z nim związane powinny być zaprojektowane i wykonane w sposób zapewniający w razie pożaru:

- 1) nośność konstrukcji przez czas wynikający z rozporządzenia,
- 2) ograniczenie rozprzestrzeniania się ognia i dymu w budynku,
- 3) ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na sąsiednie budynki,
- 4) możliwość ewakuacji ludzi,

a także uwzględniający bezpieczeństwo ekip ratowniczych.

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące bezpieczeństwa pożarowego, wymiarów schodów, o których mowa w § 68 ust. 1 i 2, a także oświetlenia awaryjnego, o którym mowa w § 181, stosuje się, z uwzględnieniem § 2 ust. 2 i 3a, również do użytkowanych budynków istniejących, które na podstawie przepisów odrębnych uznaje się za zagrażające życiu ludzi.

68

§ 208. 1. Przepisy niniejszego działu określają wymagania dotyczące bezpieczeństwa pożarowego budynków lub ich części, wynikające z ich przeznaczenia i sposobu użytkowania, wysokości lub liczby kondygnacji, a także położenia w stosunku do poziomu terenu oraz do innych obiektów budowlanych.

69

§ 208. 2. Stosowanie przepisów rozporządzenia wymaga uwzględnienia:

- 1) przepisów odrębnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej, określających w szczególności:
 - a) zasady oceny zagrożenia wybuchem i wyznaczania stref zagrożenia wybuchem,
 - b) warunki wyposażania budynków lub ich części w instalacje sygnalizacyjno-alarmowe i stałe urządzenia gaśnicze,
 - c) zasady przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego,
 - d) wymagania dotyczące dróg pożarowych,
- 2) wymagań Polskich Norm dotyczących w szczególności zasad ustalania:
 - a) gęstości obciążenia ogniowego pomieszczeń i stref pożarowych,
 - b) klas odporności ogniowej elementów budynku,
 - c) klas dymoszczelności zamknięć otworów,
 - d) właściwości funkcjonalnych urządzeń służących do wentylacji pożarowej.
 - e) stopnia rozprzestrzeniania ognia przez elementy budynku,
 - f) reakcji na ogień wyrobów (materiałów) budowlanych,
 - g) toksyczności produktów rozkładu spalania materiałów.

70

§ 208a. 1. Określeniom użytym w rozporządzeniu: niepalny, niezapalny, trudno zapalny, łatwo zapalny, niekapiący, samogasnący, intensywnie dymiący, odpowiadają klasy reakcji na ogień zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia.

2. Elementy budynku określone w rozporządzeniu, jako nierozprzestrzeniające ognia, słabo rozprzestrzeniające ogień lub silnie rozprzestrzeniające ogień, powinny spełniać, z zastrzeżeniem ust. 3, wymagania zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia.

3. W przypadku ścian zewnętrznych budynku, w tym z ociepleniem i okładziną zewnętrzną lub tylko z okładziną zewnętrzną, przez elementy budynku:

1) nierozprzestrzeniające ognia - rozumie się elementy budynku nierozprzestrzeniające ognia zarówno przy działaniu ognia wewnątrz, jak i od zewnątrz budynku,

2) słabo rozprzestrzeniające ogień – rozumie się elementy budynku, które z jednej strony są słabo rozprzestrzeniające ogień, natomiast przy działaniu ognia z drugiej strony są słabo rozprzestrzeniające ogień lub nierozprzestrzeniające ognia,

3) silnie rozprzestrzeniające ogień – rozumie się elementy budynku, które przy działaniu ognia z jednej strony sklasyfikowane są, jako silnie rozprzestrzeniające ogień, niezależnie od klasyfikacji uzyskanej przy działaniu ognia z drugiej strony

- dla których wymagania przy działaniu ognia wewnątrz budynku określa się zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia, a przy działaniu ognia od zewnątrz budynku określa się zgodnie z Polską Normą dotyczącą metody badania stopnia rozprzestrzeniania ognia przez ściany.

71

4. Występująca w rozporządzeniu klasa EI odporności ogniowej drzwi lub innych zamknięć otworów oznacza klasę EI₁ lub EI₂ zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej ustalonej na podstawie badań odporności ogniowej, z wyłączeniem instalacji wentylacyjnej; dla drzwi przystankowych do dźwigu dopuszcza się określenie odporności ogniowej według Polskiej Normy dotyczącej wykonywania próby odporności ogniowej drzwi przystankowych.

5. Dymoszczelność drzwi oznacza klasę dymoszczelności S_m ustaloną zgodnie z Polską Normą dotyczącą klasyfikacji ogniowej ustalonej na podstawie badań odporności ogniowej, z wyłączeniem instalacji wentylacyjnej.

72

§ 209. 1. Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe w rozumieniu § 226, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na:

- 1) mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane dalej jako ZL,
- 2) produkcyjne i magazynowe, określane dalej jako PM,
- 3) inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane dalej jako IN.

73

2. Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- 1) ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- 2) ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- 3) ZL III - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- 4) ZL IV - mieszkalne,
- 5) ZL V - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

74

§ 210. Części budynku wydzielone ścianami oddzielenia przeciwpożarowego w pionie - od fundamentu do przekrycia dachu - mogą być traktowane jako odrębne budynki.

75

Rozdział 2 Odporność pożarowa budynków

§ 212. 1. Ustanawia się pięć klas odporności pożarowej budynków lub ich części, podanych w kolejności od najwyższej do najniższej i oznaczonych literami: "A", "B", "C", "D" i "E", a scharakteryzowanych w § 216.

2. Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku, zaliczonego do jednej kategorii ZL, określa poniższa tabela:

76

3. Dopuszcza się obniżenie wymaganej klasy odporności pożarowej w budynkach wymienionych w poniższej tabeli, do poziomu w niej określonego:

77

4. Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku PM oraz IN, z zastrzeżeniem § 282, określa poniższa tabela:

78

79

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-)-nie stawia się wymagań.

1) Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

- 2) Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.
- 3) Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.
- 4) Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.
- 5) Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

80

81

Rozdział 3 Strefy pożarowe i oddzielenia przeciwpożarowe

§ 226. 1. Strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, o których mowa w § 232 ust. 4, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków, określone w § 271 ust. 1-7.

§ 227. 1. Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych ZL określa poniższa tabela:

82

§ 227. 4. Dopuszcza się powiększenie powierzchni stref pożarowych, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem stref pożarowych w wielokondygnacyjnych budynkach wysokich (W) i wysokościowych (WW), pod warunkiem zastosowania:

- 1) stałych urządzeń gaśniczych tryskaczowych - o 100%,
- 2) samoczynnych urządzeń oddymiających uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu - o 100%.

Przy jednoczesnym stosowaniu urządzeń wymienionych w pkt 1 i 2 dopuszcza się powiększenie powierzchni stref pożarowych o 200%.

5. Ze strefy pożarowej ZL II o powierzchni przekraczającej 750 m² w budynku wielokondygnacyjnym, powinna być zapewniona możliwość ewakuacji ludzi do innej strefy pożarowej na tej samej kondygnacji.

83

§ 232. 7. Dopuszcza się stosowanie w strefach pożarowych PM otworu w ścianie oddzielenia przeciwpożarowego, służącego przeprowadzeniu urządzeń technologicznych, chronionego w sposób równoważny wymaganym dla tej ściany drzwiami przeciwpożarowym pod względem możliwości przeniesienia się przez ten otwór ognia lub dymu, w przypadku pożaru.

84

§ 232. 4. Wymaganą klasę odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego oraz zamknięć znajdujących się w nich otworów określa poniższa tabela:

85

Rozdział 4 Drogi ewakuacyjne

§ 236. 1. Z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej, zwanymi dalej "drogami ewakuacyjnymi".

2. Ze strefy pożarowej, o której mowa w ust. 1, powinno być wyjście bezpośrednio na zewnątrz budynku lub przez inną strefę pożarową, z zastrzeżeniem § 227 ust. 5.

3. Wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne powinny być zamykane drzwiami.

§ 256. 1. Długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, zwanej dalej "dojściem ewakuacyjnym", mierzy się wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej. W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsięwzięciem przeciwpożarowym, długość tę mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsięwzięcia.

2. Za równorzędne wyjściu do innej strefy pożarowej, o którym mowa w ust. 1, uważa się wyjście do obudowanej klatki schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu, a w przypadku, o którym mowa w § 246 ust. 5 - zamykanej drzwiami dymoszczelnymi.

86

3. Dopuszczalne długości dojść ewakuacyjnych w strefach pożarowych określa poniższa tabela:

87

4. Długości dojść ewakuacyjnych, o których mowa w ust. 3, mogą być powiększone pod warunkiem ochrony:

- 1) strefy pożarowej stałymi samoczynnymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi - o 50%,
- 2) drogi ewakuacyjnej samoczynnymi urządzeniami oddymiającymi uruchamianymi za pomocą systemu wykrywania dymu - o 50%.

Przy jednoczesnym stosowaniu tych urządzeń długość dojścia może być powiększona o 100%.

88

§ 270. 1. Instalacja wentylacji oddymiającej powinna:

1) usuwać dym z intensywnością zapewniającą, że w czasie potrzebnym do ewakuacji ludzi, na chronionych przejściach i drogach ewakuacyjnych, nie wystąpi zadymienie lub temperatura uniemożliwiająca bezpieczną ewakuację,

2) mieć stały dopływ powietrza zewnętrznego uzupełniającego braki tego powietrza w wyniku jego wypływu wraz z dymem.

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

Ponieważ dostosowanie budynku istniejącego do nowych wymagań, może okazać się niemożliwe z uwagi na występujące już w nim rozwiązania konstrukcyjno-budowlane, można wykorzystać tryb rozwiązań zamiennych - §2 ust.2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 12.04.2002, w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Polega on na wskazaniu innego sposobu spełnienia wymagań bezpieczeństwa pożarowego i uzyskaniu dla tego sposobu akceptacji właściwego terenowo **komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej**. W takim przypadku, sporządzając dokumentację projektową należy uwzględnić również wydane w tym trybie postanowienie właściwego komendanta.